

T R E Ś Ć Nr. 479 .

KONFERENCJA PARYSKA W SPRAWIE DEŁUGÓW PRZEDWO-

JENNYCH .	str. 1
CZY NOWA POŻYCZKA ZAGRANICZNA DLA NIEMIEC?	" 2
ANGIELSKIE BONY SKARBOWE .	" 3
KRACH NA GIEŁDZIE NOWOJORSKIEJ .	" 4
EMISJE ANGIELSKIE W CIĄGU PIERWSZYCH TRZECH KWARTAŁÓW 1930 ROKU .	" 6
PROGRAM FINANSOWY RZĄDU NIEMIECKIEGO .	" 8
I. Deficyt budżetowy 1930 r. II. Redukcja pensyj urzędniczych. III. Redukcja zapomóg dla bez- robotnych . IV. System podatkowy .	
OD MOREAU DO MORETA.	" 10
KONIECZNOŚĆ STAŁEGO POZIOMU CEN .	" 11
BEZROBOCIE W ANGLJI .	" 13

.....

WIADOMOŚCI FINANSOWE, WALUTOWE
I KREDYTOWE.

KONFERENCJA PARYSKA W SPRAWIE DŁUGÓW PRZEDWOJENNYCH.

Wiedeński "DER KAPITALIST" z 4-go b.m. w korespondencji z PARYŻA donosi, że 22 b.m. rozpocznie się tam nowa KONFERENCJA PRZEDSTAWICIELI PAŃSTW SUKCESYJNYCH oraz WIERZYCIELI B. MONARCHJI HABSBUERSKIEJ w sprawie jej długów przedwojennych. Głównym przedmiotem obrad będzie znowu rewizja prowizorycznie ustalonych spłat rent z złotych i walutowych oraz waloryzacji rent papierowych.

Konferencje, które odbyły się na wiosnę r.b. wykazały po raz pierwszy w kronice regulacji austro-węgierskich długów przedwojennych silną wolę wierzycieli. Odrzucili oni bowiem propozycje PAŃSTW DŁUŻNICZYCH i woleli zewrzeć rokowania. Przypisać to zaś należy nie tylko ściślejszemu zespoleniu związków wierzycieli, lecz także i faktowi, że opinia publiczna nie zachowuje się już obojętnie wobec niechęci państw dłużniczych do spełnienia swych zobowiązań. W szczególności zaś wchodzące w grę przy udzielaniu kredytów sfery finansowe wyciągają konsekwencje swoje z zachowania się poszczególnych państw w sprawie ich długów przedwojennych. Odczuła to ostatnio AUSTRIA w odniesieniu się FRANCJI i HOLANDJI do emisji jej nowej 7%-wej pożyczki.

Sprawa rent papierowych dotyczy tylko WĘGIER i RUMUNJI, natomiast regulacja rent złotych musi być dokonana przez AUSTRIĘ, WĘGRY, RUMUNJĘ, POLSKĘ i JUGOSŁAWJĘ. Wyłączone zaś z szeregu państw dłużniczych są ITALJA i CZECHOSŁOWACJA, ponieważ udzielił swój już po największej części wykupiły, a co do niektórych pożyczek same stały się wierzycielami.

Najbardziej nieprzejednane stanowisko w sprawie regulacji długów

przedwojennych zajmują WEGRY . Wszystkie inne państwa dłużnicze zaś na nowej KONFERENCJI PARYSKIEJ z m i e - n i ą prawdopodobnie swoje dotychczasowe stanowisko, bo przekonały się tymczasem , iż jest ono c h y b i o - n e . W szczególności RUMUNJA miała w czasie uregulowania BUKARBSZTEŃSKIEJ POŻYCZKI MIEJSKIEJ sposobność przekonać się , do jakiego stopnia dziś możliwość zaciągania n o w e j p o ż y c z k i jest u z a - l e ż n i o n a od problemu długów przedwojennych . Podobne doświadczenie uczyniła także JUGOSŁAWJA. Wreszcie i WEGRY , których przedwojenne konto dłużnicze jest n a j s i l n i e j obciążone, przekonały się z okazji rokowań WĘGIERSKICH INSTYTUCYJ HIPOTECZNYCH o plasowanie n o w y c h e m i s y j w SZWAJCARJI , że u z a l e ż n i o n o to najka - tegoryczniej od odpowiedniej w a l o r y z a c j i dawnych zobowiązań pożyczkowych .

Na nowej KONFERENCJI PARYSKIEJ w i e r z y c i e l e znajdują się przeto w dość k o - r r y s t n e j pozycji . Szczegółowe sformułowanie ich żądań narazie n i e jest jeszcze ustalone . Przypuszczać atoli należy , że co do rent p a p i e - r o w y c h zaproponowane na ostatniej konferencji wyrównanie może być uważane za ż ą d a n i e m i - n i m a l n e . Przewiduje ono 10 annuitetów po 10 milionów franków szwajcarskich, co odpowiadałoby 8% -wej wartości w gotówce w wysokości o k o ł o 3.25% w z ł o c i e .

Podstawę zaś rokowań co do r e n t z ł o t y c h i w a l u t o w y c h stanowią zapewne o s t a t n i e p r o p o z y - c j e PAŃSTW WIERZYCIELSKICH, przewidujące dla o b u r e n t z ł o t y c h i dla węgierskiej renty państwowej 1913 i 1914 r. s u k c e s y w n y w z r o s t spłat do 75% w ciągu 50 lat. Bezwątpienia jednak w i e - rzyciele będą się domagali p o p r a w e k , t o z a ś tembardziej , że w kwestji tej mogą opierać się o TRAKTAT POKOJOWY , nakazujący , jak wiadomo, c a ł - k o w i t ą z a p ł a t ę d ł u g ó w w z ł o - c i e .

CZY NOWA POŻYCZKA ZAGRANICZNA DLA NIEMIEC ?

Berlińska "BOERSEN-ZEITUNG" z 3 b.m. donosi z PARYŻA , że w związku z programem finansowym kanclerza BRÜNINGA utrzymuje się tam po-

głoska o nowej POŻYCZCE ZAGRANICZNEJ dla NIEMIEC . Nie -
które dzienniki paryskie twierdzą nawet , że prezes BAN-
KU RZESZY dr. LUTHER ma wkrótce przybyć do PARYŻA ce-
lem konferowania z nowym gubernatorem BANKU FRANCJI i
z paryskim KONSORCJUM BANKOWEM w sprawie tej nowej po-
życzki w wysokości 1.2 m i l j a r d a m k . Miała-
by ona zaś w r ó w n y c h t r a n s z a c h
być plasowana w NOWYM JORKU, LONDYNIE i PARYŻU . Roz -
paczliwe zabiegi KANCLERZA RZESZY nad uregulowaniem
finansów mają właśnie na celu u z y s k a n i e p o -
życzki .

Dziennik berliński dodaje od
siebie , iż z miarodajnego źródła otrzymał wiado-
mość , że p o g ł o s k i p a r y s k i e s ą b e z p o d -
s t a w n e . Oświadcza jednak mimo to, iż tego de -
m e n t i n i e można uważać za p r z e k o n y -
w u j ą c e . Ma ono bowiem zapewne na celu z a -
p o b i e ż e n i e wszelkim próbom p s u c i a -
s z y k ó w rządowi niemieckiemu w jego staraniach o
pożyczkę . Dziennik berliński domaga się przeto, by
rząd w tak ważnej sprawie nie otaczał się t a j e m -
n i c ą .

ANGIELSKIE BONY SKARBOWE .

Holenderski "DE TELEGRAAF"
z 4 b.m. donosi z LONDYNU , że CITY jest bardzo zado-
wolona z zapowiedzianej przez kanclerza skarbu n o -
w e j e m i s j i 4%-wych BONÓW SKARBOWYCH , płat -
nych w latach 1934 - 1936 , a których subskrypcja n i e
b ę d z i e o g r a n i c z o n a . Głównym celem
tej emisji jest zdobycie środków na w y k u p 4%-wej
POŻYCZKI WOJENNEJ w styczniu 1931 r. Nie chodzi tu
jednak o bezpośrednią k o n w e r s j ę , lecz o
wymianę al pari obligacyj pożyczkowych , których suma
wynosi równo 75.41 milionów funtów. Dla SKARBU nowa ta
pożyczka oznacza o tyle znaczne z a o s z c z ę -
d z e n i e , że pożyczka wojenna n i e podlega-
ła opodatkowaniu, zaś nowa będzie mu podlegała .

Ponadto zaś nowa ta emisja
wpłynie niewątpliwie k o r z y s t n i e na ukształ-
towanie się kursu brytyjskich papierów państwowych,

długoterminowych. N a d m i e r n a płynność bowiem krótkoterminowego rynku pieniężnego w niemieckiej m i e - r z e przyczyniła się do w z r o s t u środków dla pożyczek długoterminowych. Przez w y k u p z a - tem 4%-wej pożyczki wojennej z w o l n i o n a bę - dzie pokaźna suma 75.41 miliona funtów , która praw - dopodobnie będzie inwestowana w długoterminowych papierach państwowych .

KRACH NA GIEŁDZIE NOWOJORSKIEJ .

"THE FINANCIAL NEWS" z 4-go października r.b. wskazuje , że po katastrofalnym obniżeniu kursów na giełdzie nowojorskiej w dniu 29 i 30 września r.b. nastąpiła nieznaczna poprawa w ciągu 1 i 2 października , lecz że niema nadziei , aby w ciągu najbliższych tygodni poprawa ta okazała się trwała . Poniżej podajemy wskaźniki kursowe akcji najwybitniejszych 30 koncernów przemysłowych STANÓW ZJEDNOCZONYCH według obliczeń przytoczonych przez "THE FINANCIAL NEWS".

10 września	245.1
15 "	236.6
20 "	229.9
25 "	217.8
27 "	212.5
29 "	208.1
30 "	204.9

W ciągu tedy 3-ch tygodni po - cząwszy od 10 września nastąpiła zniżka o 40 punktów czyli , czyli o 18%. 1 i 2 października wskaźnik wy - nosił 214.1 , względnie 211 , co oznacza poprawę kur - sów o 5 do 7% . Do poprawy sytuacji przyczyniło się orędzie z jakim zwrócił prezydent HOOVER do ZWIĄZKU BANKIERÓW AMERYKAŃSKICH /AMERICAN BANKERS ASSOCIATION/. W orędziu tem prezydent stwierdza , że obecnie zosta - ła osiągnięta najgorsza faza kryzysu i że wobec tego w niedalekiej przyszłości nastąpi stopniowa poprawa konjunktury gospodarczej. STANY ZJEDNOCZONE wyprze - dzą inne kraje w tempie przezwyciężenia kryzysu i będą też pierwszym krajem , gdzie nastąpi przełom w dotychczasowym rozwoju kryzysu .

Zrozumiałe jest że tego rodzaju optymistyczne przewidywania spowodowały pewną poprawę na giełdzie nowojorskiej, a raczej wstrzymały groźne załamanie się kursów w ostatnich dniach września. Ale znaczna część opinii amerykańskiej przyjęła sceptycznie, a nawet ironicznie przewidywania HOOVERA: ogólnie przypominają, że prezydent STANÓW już dwukrotnie omylił się w ocenie konjunktury. Pierwszy raz na jesieni 1929 r., kiedy po wielkim krachu październikowym na giełdzie nowojorskiej oświadczył, że kryzys jest zjawiskiem krótkotrwałym i przy pomocy współpracy rządu z przemysłowcami może być z łatwością przezwyciężony; drugi raz — kiedy na wiosnę 1930 r. ogłosił urzędowe oświadczenie, iż najdotkliwsza faza kryzysu przeminęła i że odtąd STANY ZJEDNOCZONE wstąpiły w okres szybkiej poprawy konjunkturalnej. To też NEW YORK HERALD pisze nie bez ironji, że kto mylił się dwa razy nie powinien z taką pewnością przepowiadać konjunktury po raz trzeci, bo znów może się omylić.

Pewne optymistyczne prognozy usiłują oprzeć ekonomiści amerykańscy na tem, iż nastąpiła w ciągu ostatniego tygodnia września redukcja kredytów spekulacyjnych /brokers loans/. Ale ta redukcja o 159 milionów dolarów jest zbyt mała, aby mogła mieć istotne znaczenie, tembardziej że nastąpiła po długotrwałym wzroście kredytów giełdowych, które przecież w okresie depresji winny były ulec likwidacji. Mimo to od czasu krachu październikowego kredyty wzrastały niepowstrzymanie i dopiero obecnie wykazują nieznaczną redukcję o 1½% do 2%.

Natomiast sprawozdania o stanie zasadniczych gałęzi przemysłu STANÓW ZJEDNOCZONYCH bynajmniej nie uzasadniają optymistycznych przewidywań. Amerykański przemysł stalowy jest uruchomiony obecnie zaledwie w 60% swojej zdolności produkcyjnej i powszechnie oczekują, iż podczas miesięcy zimowych nastąpi dalsza redukcja conajmniej do 55%, albo nawet i do 50% zdolności produkcyjnej. Niezmiernie dotkliwy jest również kryzys w przemyśle samochodowym.

Na jakim poziomie utrzymają się kursy akcji na giełdzie nowojorskiej, trudno obecnie przewidzieć. Zważywszy, że wskaźnik kursowy w okresie najwyższej zwyżki, t.j. w dniu 16 września 1929 r. wynosił 373.4, zaś w dniu 30 września 1930 r. 204.9, można wnosić, że przeciętnie akcje przemysłowe utraciły 46% swojej wartości w ciągu roku. Mimo tej utraty prawie połowy wartości kursowej, dalsza zniżka na giełdzie nie jest wykluczona, ze względu na olbrzymie, nieликwidowane jeszcze kredyty spekulacyjne.

EMISJE ANGIELSKIE W CIĄGU PIERWSZYCH TRZECH KWARTAŁÓW 1930 ROKU .

"THE ECONOMIST" z 27 września r.b. podaje następujące obliczenie emisyj angielskich w ciągu pierwszych trzech kwartałów r.b. Obliczenie to obejmuje wszystkie emisje wewnętrzne i zagraniczne dokonane w W.BRYTANJI w ciągu tego okresu, z wyjątkiem jedynie emisyj konwersyjnych, konsolidacyjnych i in., które nie miały na celu mobilizacji nowego kapitału

EMISJE W MILJONACH FUNTÓW OD 1/I do 30/IX.

	1928	1929	1930
Ogólna suma emisyj	290.7	193.0	192.5
Emisje wewnętrzne	211.7	116.7	123.1
Emisje dla dominjów i kolonij W.Brytanji	52.1	56.3	38.1
Emisje zagraniczne	26.9	20.0	31.3

Mimo niepomyślnej sytuacji na londyńskim rynku emisyjnym emisje zagraniczne w ciągu pierwszych 9 miesięcy r.b. znacznie przewyższały emisje nie tylko z 1929 r., ale również i emisje dokonane w tym samym okresie 1928 r. oraz 1927 r. /25.7 miliona f./ . Do największych pożyczek zagranicznych należała emisja austriackiej pożyczki państwowej w dniu 19 lipca r.b. Nominalna suma pożyczki wynosiła 3 miliony funtów, cena emisyjna 95%, a oprocentowanie roczne 7%. Rozmieszczenie tej pożyczki natrafiło na dość znaczne trudności, a obecny jej kurs jest o 1.25% niższy od kursu emisyjnego. Ponadto 26 lipca r.b. emitowano w LONDYNIE 6%-we obligacje zakładów SKODY na sumę 2½ miliona funtów. Kurs emisyjny tych obligacji wynosił również 95%, a ostatnie notowania

./.

były o dwa punkty niższe od kursu emisyjnego.

Zwiększenie emisyj zagranicznych w ciągu pierwszych trzech kwartałów 1930 r. odbyło się kosztem zmniejszenia emisyj akcji i obligacji dla dominiów i kolonij. W porównaniu z przeciętną sumą tych emisyj w ciągu pierwszych trzech kwartałów 1927, 1928 i 1929 r. emisje kolonij i dominiów w tymże okresie 1930 r. zmniejszyły się o 28%. Jeżeli jednak uważać zarówno emisje kolonialne, jak i emisje obcych krajów, dokonane w W. BRYTANJI, za emisje zagraniczne, jak to często czyni statystyka angielska, to okaże się, iż "emisje zagraniczne" w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1930 r. nie były dużo mniejsze od emisyj w ciągu tychże miesięcy 1927 - 1929 r., jak to wynika z następującego zestawienia:

ZŁAZNA SUMA EMISYJ KOLONIJ, DOMINJOW I ZAGRANICZNYCH
W CIĄGU PIERWSZYCH 9 MIESIĘCY .

1913 r.	124.7	miljona	funtów
1927 "	78.6	"	"
1928 "	79	"	"
1929 "	76.3	"	"
1930 "	69.4	"	"

Jak podkreśla "THE ECONOMIST" pewne zmniejszenie emisyj zagranicznych w 1930 r. może nie oznaczać redukcji eksportu realnego kapitału z W. BRYTANJI, ze względu na dotkliwą zniżkę cen w ciągu r. b. Natomiast uderza w jakim stopniu zmniejszył się eksport kapitału z W. BRYTANJI w porównaniu z r. 1913 .

Skutki ostrej depresji gospodarczej W. BRYTANJI wyrażają się jeszcze w tem, że w r. 1929 i w 1930 suma emisyj wewnętrznych w porównaniu z 1927 i 1928 r. znacznie się zmniejszyła. Znamienne jest jednak, iż w ciągu pierwszych trzech kwartałów 1913 r. emisje przedsiębiorstw prywatnych wynosiły około 26 milionów funtów, zaś w r. 1930 - 79.3 miliona funtów / w 1929 r. - w ciągu 3 kwartałów 116½ miliona funtów /.

PROGRAM FINANSOWY RZĄDU NIEMIECKIEGO .

I. Deficyt budżetowy 1930 r.

"FRANKFURTER ZEITUNG" z 2-go października r.b. omawia program reform finansowych rządu RZESZY. Program ten zmierza przede wszystkim do zrównoważenia budżetu na r. 1931, co jest tembardziej konieczne, że budżet na r. 1930 będzie wykonany z deficytem, wynoszącym od 750 do 900 milionów mk. Deficyt ten wynika z tego, że rząd RZESZY wyda około 300 milionów mk. więcej, niż przewidywał preliniarz na zapomogi dla bezrobotnych, natomiast dochody budżetowe, wskutek wznagającej się depresji gospodarczej były 450 do 600 milionów mk. mniejsze od prelininowanych. Pokrycie tego deficytu obciąża budżety na r. 1931, 1932 i 1933: ze specjalnego funduszu budżetowego zostanie spłacony kredyt tymczasowy użyty dla pokrycia niedoboru 1930 r. Krótkoterminowy kredyt tymczasowy będzie uzyskany prawdopodobnie od banków zagranicznych.

II. Redukcja pensyj urzędniczych.

Następnym zasadniczym działaniem niemieckiej reformy finansowej jest zredukowanie wydatków RZESZY o miliard mk. Redukcja rzeczona odbędzie się przez zmniejszenie pensyj urzędniczych oraz emerytur o 6%; pensje kanclerza RZESZY, ministrów oraz posłów będą zredukowane o 20%. Jednak pensje wynoszące mniej niż 1.500 mk. rocznie nie będą redukowane. Zmniejszenie pensyj, emerytur i t.d. nastąpi od dnia 1 kwietnia 1931 r. Zysk osiągnięty z tych redukcji obliczany jest na 120 milionów mk. rocznie. Takie same redukcje zostaną dokonane we wszystkich bankach państwowych, względnie w towarzystwach akcyjnych, które częściowo, lub zupełnie należą do rządu, lub też są pod kontrolą rządu RZESZY lub państw związkowych. Najważniejszym tego rodzaju przedsiębiorstwem są koleje RZESZY /REICHSBAHN-GESELLSCHAFT/, pozatem redukcja dotknie urzędników BANKU RZESZY, RENTENBANKU i t.p.

Analogiczne redukcje pensyj urzędników w państwach związkowych oraz w samorządach umożliwią dalszą redukcję kosztów administracyjnych w budżecie RZESZY o 100 milionów mk., z tego względu, że zmniejszona zostanie suma dopłat z budżetu rządu Związkowego do budżetów poszczególnych państw oraz do budżetów komunalnych. Wobec redukcji pewnych dochodów budżetowych, z których dokonywane są dopłaty do budżetów Państw Związkowych i do budżetów komunalnych, nastąpi dalsza redukcja tych dopłat conajmniej o 288 milionów mk.

III. Redukcja zapomóg dla bezrobotnych .

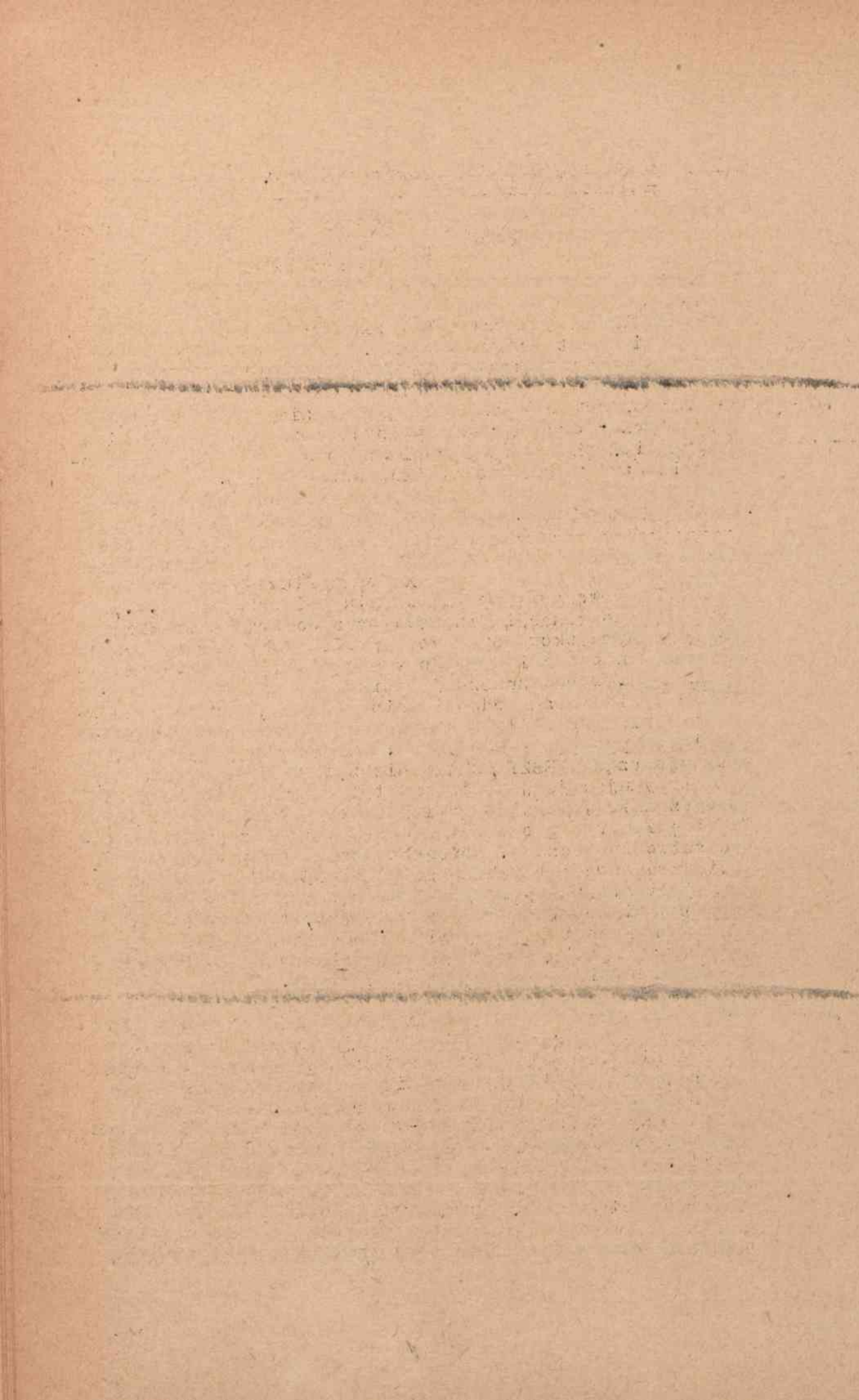
Redukcja zapomóg dla bezrobotnych będzie dokonana w ten sposób , że dopłata z budżetu RZESZY do funduszu bezrobocia nie może w ciągu lat następnych wynosić więcej niż 400 milionów mk. W tym celu będą odpowiednio zrównoważone dochody i wydatki , chociaż narazie redukcja samych zapomóg nie jest przewidywana . Ubezpieczenie od bezrobocia będzie ostatecznie wyodrębnione z budżetu RZESZY . Rząd RZESZY sądzi, iż można bardzo istotne oszczędności osiągnąć przez bardziej ścisłą kontrolę oraz przez ograniczenie pewnych kategorii robotników, uprawnionych do pobierania zapomóg na wypadek bezrobocia /zwłaszcza robotników sezonowych/.

IV. System podatkowy .

Reforma finansowa , której projekt ogłoszony został w dniu 30 września r.b., zmierza do sanacji finansów oraz do przystosowania systemu podatkowego do zwiększonej zdolności nabywczej pieniądza . Wobec znacznej zniżki cen zdolność nabywczą pieniądza odpowiednio wzrosła, przez co automatycznie wzrastało realne obciążenie podatkowe . W ten sposób, jak motywuje rząd RZESZY, nawet nie zwiększając podatków, a utrzymując je jedynie na tym samym poziomie co poprzednio, państwo zwiększyłoby realny ciężar podatkowy, obarczający gospodarstwo społeczne . Konsenkwentnem przystosowaniem ciężarów podatkowych do zwiększonej zdolności nabywczej pieniądza byłoby tedy zredukowanie nominalnej wysokości obciążenia podatkowego, to jest jednak w obecnej chwili niemożliwe ; wobec czego rząd stara się przynajmniej w swojej reformie podatkowej nie zwiększać ciężarów już istniejących .

Mimo tych zasadniczych intencji programu reformy finansowej , zawiera on jednak pewne nieznaczne zresztą zwiększenie podatków pośrednich , mianowicie zwiększenie dochodu z akcyzy od wyrobów tytoniowych o 167 milionów mk. Pozatem został utrzymany nadzwyczajny 5%-wy dodatek do podatku dochodowego od osób niezamężnych , względnie niezona-

/Dalszy ciąg w Nr. 480. "WIADOMOŚCI FINANSOWYCH"/.

 W I A D O M O Ś C I B A N K O W E .

 OD MOREAU DO MORETA .

"BASLER NACHRICHTEN" z 4-go b.m. w korespondencji z PARYŻA pod powyższym nagłówkiem wywodzą co następuje:

Powyższe dwa nazwiska symbolizują poniekąd sposób, w jaki we FRANCJI dokonywają się zmiany na wysokich stanowiskach. Nawet bowiem gubernator BANKU FRANCJI jest jakby tylko "wisiorkiem" u wielkiej centralnej maszyny państwowej. Zastąpienie p. MOREAU panem MORETEM, to w gruncie rzeczy tylko "trés peu de chose", bo BANK FRANCJI jest poprostu tylko "kamykiem" w mozaice politycznej. O a u t o n o m j i bowiem tej instytucji emisyjnej niema prawie mowy!

Zmiana na stanowisku gubernatora dokonała się też przeto w bardzo prosty sposób. Z początku mówiono, że następcą p. MOREAU będzie minister budżetowy p. MARTIN. Rada ministrów doszła jednak do przekonania, iż jest on w gabinecie bardziej potrzebny. Tak przynajmniej brzmiał komunikat oficjalny. W rzeczywistości zaś p. premier TARDIEU obawiał się, iż gabinet jego mógłby się r o z l e c i ć, gdyby wyjęto z niego choćby tylko jeden "kamyk". Kandydatów bowiem na objęcie steru rządu nie brak j.np. RAYMOND POINCARÉ. Więc lepiej nie zaczynać. Zamiast MARTINA, gubernatorem BANKU FRANCJI został przeto p. MORET.

Któż jest ten nowy pan? Lichoż on sobie wszystkiego 45 lat, reprezentuje zatem, jak sam premier TARDIEU, młodszą generację. MOREAU był typem seigneur. MORET zaś robi wrażenie młodego energicznego urzędnika, który zdał doktorat praw w PARYŻU. Karjerę swoją rozpoczął w 23 roku życia, wstąpiwszy w 1928 r. do ministerstwa finansów, jako referendarz departamentu budżetowego. Już w 1913 r. był sou - szefem biura, a w 1922 r. dyrektorem administracji finansowej ALZACJI i LOTARYNGJI. W 1924 r. jednak wraca do ministerstwa finansów, jako dyrektor departamentu papierów państwowych. Na tem stanowisku

staje się najbliższym współpracownikiem ówczesnego ministra finansów POINCAREGO, któremu pomaga w stabilizacji franka. Po dokonaniu tego dzieła, POINCARE mianuje go WICEGUBERNATOREM BANKU FRANCJI. MORET bierze udział w wypracowaniu PLANU YOUNGA, a następnie statutu BANKU WYPŁAT MIĘDZYKRAJOWYCH. Przynależność jego do dawnej "trójcy": POINCARE - MOREAU - MORET jest też najlepszą rękojmią, że w polityce BANKU FRANCJI mało co się zmieni. Obejmuje on swój nowy urząd w bardzo ważnej chwili. Jako mąż zaufania bowiem RZĄDU FRANCUSKIEGO, MORET uda się do NOWEGO JORKU na mającą się tam odbyć KONFERENCJĘ KIEROWNIKÓW BANKÓW BILETOWYCH.

W I A D O M O Ś C I E K O N O M I C Z N E .

K O N I E C Z N O Ś Ć S T A Ł E G O P O Z I O M U C E N .

w szwajcarskim "DER BUND"
b. gubernator BANKU FRANCJI p. MOREAU publikuje pod powyższym nagłówkiem artykuł, którego zasadnicze wywody brzmią jak następuje:

Istnienie stałego miernika wartości byłoby oczywiście wielką korzyścią dla politycznego rozwoju i społecznego postępu świata. W okresach bowiem cen wysokich producenci znajdują się na niekorzyść wszystkich, którzy żyją ze stałych poborów, w położeniu pomyślniejszym. Okresy znowu cen niskich powodują wzrost ciężarów realnych u dłużników, zwiększają zadłużenie państwowe i zmuszają do redukcji płac, stwarzając wielkie trudności, zwłaszcza w rolnictwie. Osiągnięcie stałości cen drogą stabilizacji siły nabywczej pieniądza byłoby zatem bardzo pożądane.

Otóż w każdym kraju czyniono we wnątr z starania o tę stabilizację, ustalwszy wartość waluty w stosunku do pewnej ilości złota. Zapobieżono zaś tym sposobem, by siła nabywcza tego pieniądza podlegała jeszcze innym wahaniom oprócz wahań samego złota. Kruszec ten jest też obecnie najbardziej stałym ~~WARTOŚCI~~ WARTOŚCI. Nie posiada on jednak dostatecznej stałości, by mógł uniknąć wszelkich wahań swej siły nabywczej. Należałoby zatem zbadać, w jakiej mierze możliwe jest zapobieżenie tym wahaniom. To też pragnąc zaznaczyć sympatję swoją dla badań, mających na celu poprawę stosunków walutowych w różnych krajach, przyjąłem stanowisko honorowego wiceprezesa STABLE MONEY ASSOCIATION /ZWIĄZEK DLA STAŁEGO PIENIĄDZA/. Nie sądzę jednak, by pomienione wahaniami dały się uniknąć. W szczególności zaś zapatruję się sceptycznie na możliwość stabilizacji siły nabywczej walut z pomocą odpowiedniej polityki kredytowej.

Nie wierzę w stabilizację siły nabywczej złota, a jeszcze mniej w zastąpienie standardu złota t.zw. "MANAGER CURRENCY" /walutą manipulowaną/. Czy bowiem w celu utrzymania stałego poziomu cen byłoby konieczne obniżać sztucznie ceny produktów przemysłowych w roku złych zbiorów, w którym ceny produktów agrarnych idą w górę? Czy byłoby wskazane paraliżować efekt obniżenia cen przez racjonalizację produkcji, wywołaną rozszerzeniem kredytu? Zdaniem moim, stworzenie kredytu działa raczej w wielu innych kierunkach, aniżeli w kierunku konsumpcji. Zachęca ono w szczególności do spekulacji i powoduje przesadę, która prędzej czy później musi do ograniczenia kredytu, a w następstwie powoduje spadek nie tylko cen akcji, lecz także i cen towarowych. Jestem zdecydowanym zwolennikiem standardu złota przy minimum sztucznych zabiegów. Zdaniem moim nie

istnieje dziś na świecie ciasnota złota, lecz tylko problem rozdziału tego kruszcu. Wolna gra STÓP DYSKONTOWYCH wydaje mi się przeto najlepszym środkiem do rozdziału zarówno, jak wyzyskania tego kosztownego kruszcu, a wreszcie i do sanacji kryzysów, wynikających z wahań jego siły nabywczej.

BEZROBOCIE W ANGLJI .

"TIMES" z 3 października r.b. donosi, że ilość bezrobotnych w dniu 22 września r.b. wynosiła w W.BRYTANJI 2.109.658; w dniu 15 września r.b. ilość ta wynosiła 2.103.413. W ciągu tygodnia tedy ilość bezrobotnych wzrosła o przeszło 6 tysięcy.

W jakim stopniu wzrosła w ciągu ostatniego roku ilość bezrobotnych dowodzi następujące zestawienie:

23 września 1929 r.	1.162.940 bezrobotnych
22 " 1930 "	2.109.658 "

Zwiększenie 946.718 bezrobotnych

W ciągu tedy roku ilość bezrobotnych wzrosła prawie o 1 milion/t.j. o 81%
